

ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΗΣ ΓΕΝΙΑΣ ΤΟΥ 40

Γράφει ο
Ηλίας Σπυρόπουλος
 Συνταξιοδότης Εκπαιδευτικός

Εκείνο το θρυλικό ξημέρωμα της 28^{ης} Οκτωβρίου του 1940 ακούστηκε από το στόμα του Ελληνικού λαού, δια του κυβερνήτη του, το ιστορικό, ΟΧΙ στην υποτέλεια, ΟΧΙ στην εκχώρηση της εδαφικής μας ακεραιότητας και της εθνικής μας κυριαρχίας.

Στις μεγάλες πόλεις το ηρωικό αυτό ήχησαν άγριες οι σειρήνες του πολέμου και στα χωριά μας οι καμπάνες των εκκλησιών έντρομες μετέφεραν το συγκλονιστικό μήνυμα του εθνικού συναγερμού.

Η πατρίδα μας προσπαθούσε να επουλώσει ακόμα τις πληγές της από τη Μικρασιατική τραγωδία, αλλά και να αποδιώξει τα πολιτικά πάθη, που υπόβοσκαν και συδαύλιζαν τον εθνικό διχασμό.

Η συνταγματική τάξη κλυδωνιζόταν και η χώρα ασφικτιούσε κάτω από τον εξαναγκασμό πολιτικών συγκρούσεων, τη στιγμή, που το θέατρο του πολέμου απειλητικά επεκτεινόταν κεραυνοβόλα.

Αυτή τη δύσκολη συγκυρία κανείς δεν μπορούσε να φανταστεί και να συλλάβει τη μεγαλειώδη ΕΠΟΠΟΙΑ που θα ακολουθούσε.

Κανένας δεν μπορούσε να φανταστεί τις εικόνες του άφθαστου ψυχικού μεγαλείου, της τιάνιας προσπάθειας και της πολεμικής αρετής ενός μικρού ταπεινού, αδικημένου και περιφρονημένου από τους ισχυρούς της γης λαού, μπροστά σ' έναν συντριπτικά άνισο αγώνα.

Ενός λαού που ήξερε, ότι ζωή χωρίς ελευθερία χωρίς πατρίδα, χωρίς τιμή και σεβασμό στις πατροπαράδοτες αρχές και τα ιδανικά της φυλής, δεν ανταποκρίνεται στα πιστεύω του, δεν ταυτίζεται με το ΟΡΑΜΑ του.

Ενός λαού που με τη αυτοθυσία του κατάφερε να γεννήσει την ελπίδα σ' ένα κόσμο τρομαγμένο, αντιμετωπίζοντας σθεναρά τις μηχανοκίνητες ορδές του φασισμού, αποδεικνύοντας έμπρακτα, ότι η αριθμητική υπεροχή και τα φονικά οπλικά συστήματα καθίστανται ανίσχυρα μπροστά στο πύρωμα της θυσίας, στο βωμό του υπέρτατου χρέους.

Ήταν η γενιά του 40. Μια γενιά ηρώων με δυνατό ΟΡΑΜΑ, συγκροτημένο, στέρεο.

Ένα ΟΡΑΜΑ που πήγαζε από τη απαίτηση του δικαίου και αποσκοπούσε στη ελευθερία των λαών, και το σεβασμό της ανθρωπίνης και εθνικής αξιοπρέπειας.

Σ' αυτό το ΟΡΑΜΑ δεν χωρούσε τίποτα το ατομικιστικό, το υλικό, το φθαρτό.

Τίποτα το άδικο, το ανίερο, που θα μπορούσε να αμαυρώσει την αίγλη του να σπιλώσει την ιερότητά του.

Ήταν το ΟΡΑΜΑ ΕΚΕΙΝΟ η κινητήρια δύναμη που όπλισε την ψυχή του Έλληνα φαντάρου, χαλύβδωσε την πίστη του, όρθωσε το ανάστημά του, τον ανύψωσε σε ήρωα ακαταμάχητο, μετέτρεψε τη μάχη σε πανηγύρι, το θάνατο σε τραγούδι.

Με αυτό το ίδιο ΟΡΑΜΑ ένας ολόκληρος λαός πληγωμένος, ματωμένος ακρωτηριασμένος, στάθηκε μπροστά στην υπέρτατη βία, στην ομαδική σφαγή των αμάχων, στα ολοκαυτώματα της γης του.

Στάθηκε όρθιος, συνεχίζοντας το θαύμα, μέσα από τα ερείπια, τα ορφανεμένα σπίτια, τους ομαδικούς τάφους, πάνω από τα υγρά μνήματα των γενναίων μας στους βυθούς της Μεσογείου.

Κι αν κάποια στιγμή γονάτισε θαμμένος στα συντρίμια των σιδερόφρακτων μεραρχιών, αυτό το ίδιο ΟΡΑΜΑ τον σήκωσε και πάλι ακούγοντας τον παϊάνα του ΠΑΛΑΜΑ

*Δε χάνομαι στα τάρταρα
 μονάχα ξαποσταίνω
 στη ζωή ξαναφαίνομαι
 και νεκρούς ανασταίνω*

Τον ξανάστησε όρθιο και συνέχισε τον αγώνα για την ανάσταση της καθημαγμένης Πατρίδας και τη δρομολόγησή της στην πρόοδο και στην ευημερία.

Σήμερα αυτό το ζωογόνο ΟΡΑΜΑ το καθαγιασμένο με αγώνες, θυσίες και αίμα αγνών πατριωτών, ζητά από τη νέα γενιά, από τους εκάστοτε ιθύνοντες του τόπου, από τη Ευρωπαϊκή και Παγκόσμια κοινότητα να αρθούν στο ύψος των περιστάσεων και να συνδράμουν τούτο τον τόπο στη προσπάθεια του να συνεχίσει την ανοδική του πορεία και την ολοκλήρωση της πορείας του στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι.

Άλλωστε ακόμη είναι ανεξόφλητες οι τεράστιες ηθικές και υλικές οφειλές τους, απέναντι σε τούτον τον τόπο που λέγεται ΕΛΛΑΔΑ

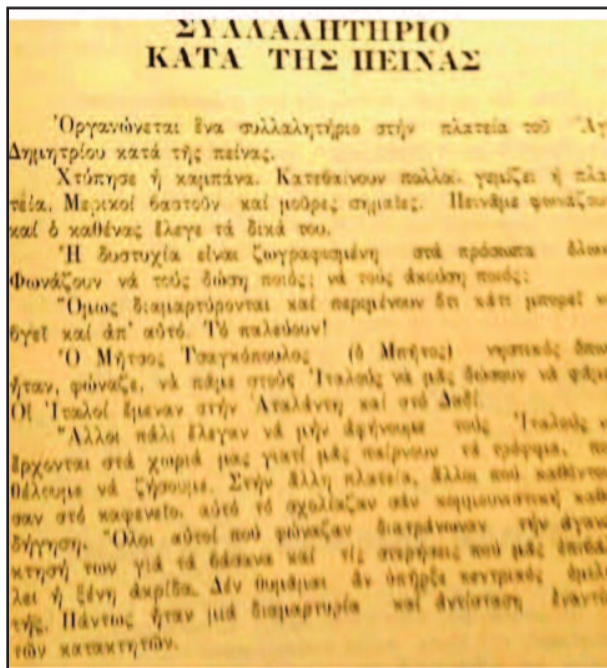

ΗΜΕΡΕΣ ΤΟΥ 1943 ΑΓΟΡΑ ΑΘΗΝΩΝ. ΤΟ ΨΩΜΙ ΨΩΜΑΚΙ.

Γράφει ο Παν. Γεωρ. Δημάκης, Υπεύθυνος Ιστορικού Αρχείου Δήμου Αμφικλείας Ελατείας • Email: pgdimakis@gmail.com

Μέρες που είναι, με προοπτικές να διατηρηθούν τα μνημονιακά μέτρα, ή να παραμείνουν, επ' αόριστον, χρήσιμο και απαραίτητο είναι, να μην λησμονούμε, τα χρόνια της Κατοχής, από τους Ιταλογερμανούς, αλλά και τα πέτρινα χρόνια, που ακολούθησαν, μέχρι που να ξεχαστεί, το δημόδες... το ψωμί ψωμάκι... που επιδεικνύεται, από δύο συνοφρωμένους, μπακάληδες της αγοράς, στο μαγαζί τους, με τα άδεια ράφια και την περιρρέουσα ατμόσφαιρα πείνας. Συναφώς, να υπενθυμίσουμε στους νεώτερους, την καταγραφή του καιρού της Πείνας, από την οποία δεν εξαιρέθηκε η χώρα της Ελατείας, όπως εγκυρως και λεπτομερώς, παραστατικότερα περιγράφει σε κείμενο του, ο υπεύθυνος του Γραφείου Κ.Κ.Ε. Ελατείας της εποχής, σε ανύποπτο χρόνο, το οποίο παρατίθεται ακολούθως.

ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΕΙΝΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΑΤΕΙΑ

...Οργανώνεται ένα συλλαλητήριο, στην Πλατεία του Αγ. Δημητρίου, κατά της πείνας.

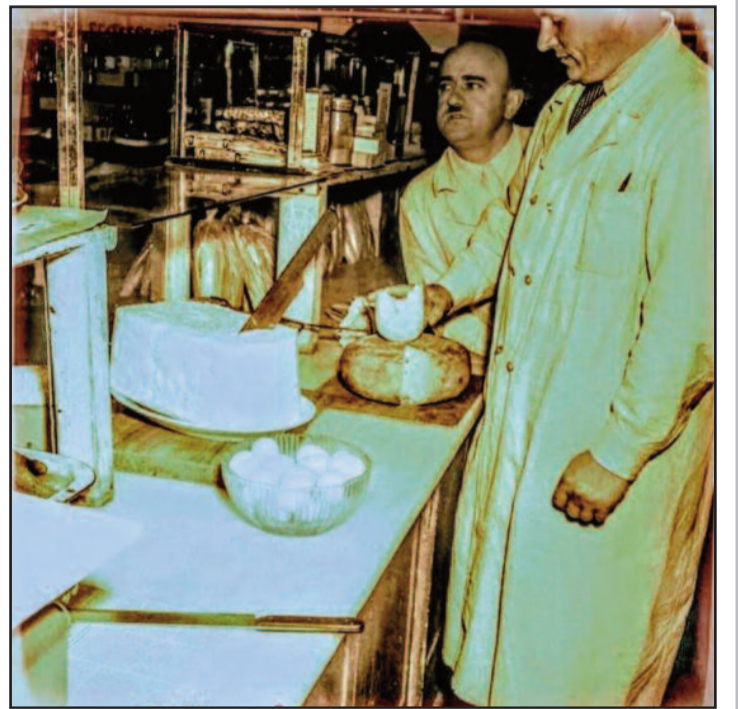
Χτύπησε η καμπάνα. Κατεβαίνουν πολλοί γεμίζοντας Πλατεία. Μερικοί βαστούν και μαύρες σημαίες. Πεινάμε φωνάζουν και ο καθένας έλεγε τα δικά του.

Η δυστυχία είναι ζωγραφισμένη στα πρόσωπα όλων. Φωνάζουν να τους δώση ποιός; να τους ακούσει ποιός;

Όμως διαμαρτύρονται και περιμένουν ότι μπορεί να βγει κατι απ' αυτό. Το παλεύουν!

Ο Μήτσος Τσαγκόπουλος (ο Μπήτσος):* νηστικός όπως ήταν, φώναζε, να πάμε στους Ιταλούς να μάς δώσουν να φάμε. Οι Ιταλοί έμεναν στην Αταλάντη και στο Δαδί.

Άλλοι πάλι έλεγαν να μην αφήνουμε τους Ιταλούς να έρχονται στα χωριά μας, γιατί μας παίρνουν τα τρόφιμα, που θέλουμε να ζήσουμε. Στην άλλη Πλατεία, άλλοι που καθόντουσαν στο καφενείο, αυτό το σχολιάζαν σαν κομμουνιστική καθοδήγηση. Όλοι αυτοί που φώναζαν, διατράνωναν την αγανάκτησή των, για τα βάσανα και τις στερήσεις, που μάς επιβάλλει η ξένη ακρίδα. Δεν θυμάμαι αν υπήρξε κεντρικός ομιλητής. Πάντως ήταν μία, διαμαρτυρία και αντίσταση, εναντίον των κατακτητών.... Είναι σπουδαία και σημαντική, αυτή η καταγραφή, από τον μακαριστό συμπατριώτη μας, και αποτελεί συγχρόνως τεκμήριο της τοπικής Ιστορίας, γραμμένη με σαφή και λακωνικό λόγο, η περιγραφή αυτή, το Συλλαλητήριο κατά της πείνας, ακόμη και σε μία αγροτοποικιμική περικλειστή κοινότητα, δίνει τις διαστάσεις αυτού του λοιμού, που έ-

Κατοχική Ελλάδα, με χαρακτηριστικές φιγούρες εποχής, από μαυραγορίτες, τοκογλύφους πτωματοφάγους συμπατριώτες μας, που ζούσαν, παρασιτικά από την δυστυχία, του λαού, τα μαύρα χρόνια της Κατοχής.

Μερες του 1943. Οι μαυραγορίτες

πληξε την μικροκοινωνία αυτή και κυρίως τα φτωχότερα λαϊκά στρώματα. Συναφώς προσδιορίζεται και καταχωρείται, ο εν τη γενέσει, διαχωρισμός των πολιτών, στην πάνω Πλατεία για τους φτωχότερους, για την προστασία του αφέντη Αη Δημήτρη, με κωδωνοκρουσία, προσδιορίζοντας, την κάτω Πλατεία, για τους έχοντες και κατέχοντες, που αποτελούσαν, το ψειριάρικο άρχοντολόι και θα διαχωρίσουν, για πάντα, το κοινό των πολιτών της Ελατείας.

* Χαρακτηριστική η φιγούρα αυτή του μακαριστού συμπατριώτη μας μικροπωλητή, που περιηρηχτο τα χωριά, σχεδόν μισότυφος, με το γαϊδουράκι του, προκειμένου να θρέψει την πολυμελή του οικογένεια.